

www.oljan.fo

Jan Müller

11 - 01 - 2013

Mæla frá oljuvirksemi við Jan Mayen

Norska veðurlags- og dálkingarstýrið (Klif) heldur oljuvirksemi kring Jan Mayen hava ov stóran váða við sær. Um økið kortini verður latið upp fyri oljuleiting, so eigur tað at verða avmarkað til samarbeiðsøkið við Ísland. Stjórin í stýrinum, Ellen Halbro mælir frá at fara undir olju- og gassvirksemi í økinum, tí her verða ov nógvar avbjóðingar um somu tíð. Eitt nú ger frástøðan úr norska meginlandinum, at tað fer at taka ov nógva tíð at koma fram við tilbúgvingarútgerð, og tað merkir, at tað verður neyðugt at byggja upp eina heilt nýggja tilbúgving bara fyri Jan Mayen, men tað kan neyvan gerast uttan at koma í stríð við verjuøkið, sum fevnir um næstan alla oynna. Haraftrat er veðrið sera harðbalt. Olju- og orkustovnurin í Norra, OED arbeiðir harafturímóti við at lata upp eitt økið kring Jan Mayen til oljuleiting, ið er 100.000 kvm stórt og sendi í oktober eina frágreiðing um avleiðingar till hoyring skriva norskir miðlar. Freistin er 15. januar og hefur veðurlags- og dálkingarstovnurin latið sítt íkast til hesa hoyring. Partur av útbjóðing Norra og Ísland hava býtt landgrunnin millum Jan Mayen og Ísland millum sín. Norra hevur enn ikki latið upp fyri leiting, meðan Ísland herfyri lat upp partar av økinum til seismiskar kanningar, leitiboring og framleiðslu. Norski orku- og oljumálaráðharrin Ola Borton Moe var stæddur í Íslandi, tá tey fyrstu leitiloyvini har vórðu latin eitt nú norska almenna oljufelagnum Petoro. Ætlanin hjá ráðharranum er við stuðuli frá norska stórtinginum at lata upp økini á norskum umráði við Jan Mayen til leiting longu í summar, soleiðis at tey kunnu vera partur av 23. útbjóðingini í 2014. Umboð fyri veðurlag- og dálkingarstovnin sigur, at verður farið undir at leita eftir olju og gassi við Jan Mayen, so má tilbúgvingin á norskum øki verða partur av tí íslendsku tilbúgvingini, eitt nú oljuverjuútgerð, sum fer at koma sum partur av leitingini har. Men einki bendir á, at tað fer at koma nøkur tilbúgving í íslendskum øki í

bræði, nú íslenski vinnumálaráðharrin hefur víst á, at íslendingar fara ekki at gera stórri ílögur í oljuleitingina fyrr enn seismiskar kanningar eru gjördar í økinum. Stovnurin heldur tað vera rætt at bíða við oljuleiting í norskum øki til seismiskar kanningar eru gjördar í íslenska partinum av økinum, og um tær vísa móguleika at gera stór oljufund. Tí heldur stovnurin, at oljuleiting við Jan Mayen fyribils eigur at verða avmarkað til samstarvsøkið, og at tað ekki eigur at verða latið upp fyri leiting tætt við Jan Mayen ella norðan fyri oynna. Jan Mayen liggur í Arktis, umleið 1000 kilometrur frá norsku strondini og 600 kilometrur frá Íslandi. Meginparturin av oljuvirkseminum í Norra fer fram í mesta lagi 200 kilometrur úr landi. Útsýnið við Jan Mayen er sera vánaligt stóran part av árinum og har er eisini rekaísur. Liggjandi í undirgrund Sambært altjóða orkustovninum IEA eiga tveir tróingar av heimsins goymslum av fossilari orku at verða liggjandi í undirgrundini, um so er at heimurin skal røkka krøvunum til at forða stórri veðurlagsbroytingum. Kanska hetta er tilfeingi, sum vit rætt og slætt eiga at lata verða liggjandi í undirgrundini, sigur Ellen Hambro stjóri í Klif. A t fara eftir móguligari olju og gassi í hesum økinum fer at hava við sær stórar umhvørvisavbjóðingar . Tey sera truplu veðurviðurskiftini har gera tað eisini lítið sannlíkt at kunna verja seg móti dálking við verandi tøkni. Hetta ger at tað torført at hugsa sær eina nøktandi tilbúgving, sum kann forða fyri dálking. Alt hetta ger, at tað er torført at ímynda sær eina hóskaði tilbúgving ímóti oljuleikum og aðrari dálking. Stovnurin ávarar eisini móti at skunda ígjøgnum leiting í syðra og eystara partinum av Barentshavinum. Tilbúgvingin í øllum økinum eigur at verða styrkt, og loyvi eiga ekki at verða latin fyrr enn økið er betur kortlagt. Varsemi eigur at verða víst, tá umhugsað verður at fara undir oljuvirksemi í einum náttúruumhvørvi, sum er viðkvæmt og har veðurlíkindini ekki eru góð.